

Vážení spoluobčané, vážení přítomní,

dovolte mi, abych Vás přivítal na dnešním shromáždění u příležitosti završení oslav 100. výročí vzniku Československé republiky.

První světová válka znamenala útrapy nejenom pro celou Evropu, ale pro celý svět, Dačice nevyjímaje. Už v jejím průběhu však probíhala jednání o vzniku samostatného Československa. Tato jednání vedli především Tomáš Garigue Masaryk, Eduard Beneš a Milan Rastislav Štefánik, velkou roli hrál i prezident USA Woodrow Wilson. Velkým argumentem pro vznik byl i boj Československých legií na straně Dohody. Celé úsilí vyvrcholilo 28. 10. 1918 vydáním zákona o zřízení samostatného státu československého a svoláním o vzniku republiky. Toto svolání si dovoluji citovat:

Lide československý!

Tvůj odvěký sen stal se skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu samostatných, svobodných, kulturních států světa. Národní výbor, nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako jediný a oprávněný a odpovědný činitel do svých rukou správu svého státu.

Lide československý! Vše, co podnikáš, podnikáš od tohoto okamžiku jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů.

Novými činy v těchto chvílích zahajují se nové, bohdá slavné dějiny Tvoje. Nezklameš očekávání celého kulturního světa, který se žehnáním na rtech vzpomíná Tvých slavných dějin, jež vyvrcholily v nesmrtelné výkony československých legií na západním bojišti a na Sibiři. Celý svět sleduje Tvoje kroky do nového života, Tvůj vstup do země zaslíbené. Zachovej štít čistý jako jej zachovalo Tvé národní vojsko: Československá legie. Bud' si stále vědom, že jsi občanem československého státu nejen se všemi právy, nýbrž i povinnostmi.

Na počátku velikého díla ukládá Ti Národní výbor, ode dneška Tvá vláda, aby Tvé chování a Tvá radost byly důstojné velké chvíle nynější. Naši osvoboditelé Masaryk a Wilson nesmí býti zklamáni ve svém přesvědčení, že dobyli svobody lidu, který dovede sám sobě vládnouti, ni jediným rušivým činem nesmí býti zkaleny nynější velké okamžiky, ni jediný z Vás nesmí se dopustiti ničeho, co by mohlo vrhnouti stín na čisté jméno národa.

Každý z Vás musí bezvýhradně šetřiti všeho, co jinému jest svato.

Svobody osobní, majetku soukromého nesmí býti dotčeno. Podrobte se bezvýhradně rozkazu Národního výboru.

V Dačicích se o vyhlášení samostatného Československa dozvěděli 29. 10. 1918 a ihned byl ustaven národní výbor v čele se starostou Josefem Příhodou. Následující den se konalo slavnostní shromáždění, na kterém zazněly vlastenecké projevy, byla zazpívána čs. hymna, z budovy okresního úřadu byl stržen znak monarchie z okresu. Celá slavnost však měla i své stinné stránky, protože došlo k útoku na výlohy židovských obchodů. Proto vznikly v Dačicích sokolské hlídky zajišťující pořádek.

Nová republika to neměla lehké od samého začátku. V roce 1919 jsme museli bojovat s Maďary o území Slovenska a v roce 1920 s Poláky o Těšínsko. Dne 29. 9. 1938 pak byla díky Mnichovské dohodě okleštěna o pohraničí, tehdejší Sudety a v roce 1939 přestala de facto existovat. V roce 1948 jsme dobrovolně předali svá práva do rukou jedné strany. Rok 1968 byl ve znamení invaze vojsk 5 států Varšavské smlouvy a až v roce 1989 jsme se díky Sametové revoluci vrátili k demokratickému zřízení.

Netrvalo dlouho a 31. 12. 1992 - zanikla Česká a Slovenská federativní republika a Vznikla Česká republika a Slovenské republika.

Dnes slavíme 100 let od vzniku Československé republiky, která i když už neexistuje, je pro nás, přes všechny její nedostatky, vzorem demokracie a ke které se dnes hrdě hlásíme. I když 100 let není v historii států dlouhé období, prošlo si Československo mnohými zvraty a vezmeme-li to z dnešního pohledu, tak se neustále zmenšovalo:

1938 – Sudety

1939 – Protektorát Böhmen und Mähren

1945 – Podkarpatská Rus

1992 – Česká republika a Slovenská republika

V současnosti jsme součástí Evropské unie a NATO, a tím jsme pevně zakotveni v demokratické Evropě. Často se v našich dějinách stávalo to, že když jsme s někým, nebo s něčím nesouhlasili, tak jsme se rozdělili, místo abychom se snažili předmět našeho nesouhlasu změnit. Bohužel, tyto tendence můžeme pozorovat i dnes. Nesouhlasíme s EU a tak vystoupíme, nesouhlasíme s NATO, a tak vyhlásíme neutralitu. Nesouhlasíme s Jihočeským krajem, tak chceme k jakémukoli jinému.

Proto bych nám všem chtěl popřát, abychom pořád jenom neodcházeli někam jinam, ale abychom dokázali spolu mluvit, hledat společná řešení a abychom mohli být na své jednání stejně hrdí jako byli naši předkové v roce 1918. Chtěl bych nám popřát, abychom se v našem jednání řídili slovy našeho prvního prezidenta, který pravil: „*Vlastenectví je láska k vlastnímu národu, nikoli nenávisť k jiným.*“

Děkuji za pozornost